

Innovaatio-osaajat tapasivat Bilbaossa

Teksti Liisa Hyvärinen, LisaCon Oy, kuvat Liisa Hyvärinen ja ISPIM

Espanjan Baskimaassa, Bilbaossa kesäkuun alkupäivinä 2010 järjestetty innovaatiojohtamisen tapahtuma kokosi paikalle noin 350 innovaatiojohtamisen ammattilaista, tutkijoita, konsultteja ja yritysjohtajia eri puolilta maailmaa, yhteensä 51 maasta. Isäntämaan Espanjan edustajia oli konferenssissa eniten, 70. Suomalaiset olivat myös erittäin hyvin edustettuina, mukana oli 42 osallistujaa. Nokia-konsernista oli myös yksi tapahtuman esitelmöitsijöistä. Huomattava suomalaisedustus saikin jotkut muiden maiden osallistujat kysymään: ”Innovaatiotoimintaa tutkitaan Suomessa paljon ja Nokia tunnetaan maailmalla. Oletteko te myös muuten hyvin innovatiivisia? Miten on uutuuksien kehittämisen ja kaupallistamisen laita Suomessa?”

Photo ISPIM

Kuva Bilbaon kaupungin ja matkailun järjestämältä tervetuliaisvastaanotolta.

Vuotuinen tapahtuma kokoaa asiantuntijoita

Tapahtuma järjestetään vuosittain ja nyt oli kyseessä 21. kerta. Sen järjestää alan kansainvälinen järjestö ISPIM, International Society for Professional Innovation Management. Tänä vuonna yhteistyökumppaneina olivat Baskimaan innovaatioyhtiö, Innobasque, the Basque Innovation Agency ja useita eri maiden yrityksiä ja yliopistoja.

Tapahtumassa esitellään alan viimeisintä tutkimusta, keskustellaan innovaatiojohtamisesta tänään ja tulevaisuuden vaatimuksista innovaatio toiminnalle. Lisäksi tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden tavata muita alan ammattilaisia sekä tietenkin tutustua järjestävään alueeseen ja paikkakuntaan. ISPIM-konferenssi on laajentunut vuosien mittaan kovasti. Kuitenkin vain pieni joukko osallistuu tapahtumaan useina peräkkäisinä vuosina. Bilbaossa tunnustus palkinnot saivat järjestössä aktiivisesti vuosikymmeniä toiminut Lappeenrannan yliopiston prof. Markku Tuominen ja jokaiseen ISPIM-konferenssiin viimeisten 25 vuoden aikana uskollisesti osallistunut prof. Kazuyoshi Ishii Japanista (viereinen kuva).

Photo ISPIM

Runsaasti ohjelmaa ja keskusteluja

ISPIM-konferenssi on pääasiassa tieteellinen foorumi. Tänäkin vuonna ehdotuksia esiteltäviksi, innovaatio toimintaan liittyviksi tutkimuksiksi oli jätetty runsaasti. Niistä 45 % hyväksyttiin etukäteisarvioinnin jälkeen esitettäväksi ja nämä yhteensä 194 tutkimusesittelyä oli jaettu ohjelmaan kolmelle päivälle, kuudeksi rinnakkaisistunnoksi. Tutkimusesittelyt myös kilpailevat keskenään. Parhaana tutkimuksena Bilbaossa palkittiin Knut Holtin palkinnolla baskin, Jose Maria Barrutian tutkimus sosiaalisen pääoman ja innovaatioiden suhteesta Euroopan eri alueilla ("Social capital - innovation relationship in the European regions"). Parhaana opiskelijan tutkimuksena puolestaan palkittiin norjalaisen Tor Helge Aasin tutkimus palveluinnovaatioiden arviointikeinoista ("Implementing a Value Assessment Tool for Service Innovation Ideas").

Tällä hetkellä tutkimus innovaatioista – kaupallistetusta keksinnöistä - keskittyy vielä pääosin teknologialähtöisiin ja tuoteinnovaatioihin, joista merkittävä osa ei kuitenkaan koskaan saavuta kaupallista menestystä. Laajempaa, ns. avointa innovaatiota (open innovation) eri näkökulmista käsitteleviä papereita oli Bilbaossa esillä 32. Niissä tarkasteltiin asiakkaiden, yleisön ja yritysten muiden, ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden ja verkostojen merkitystä, roolia ja tapoja osallistua yritysten innovaatio toimintaan. Tapahtuman esitelmöijät toivatkin esille tarpeen tutkia innovaatioita jatkossa uusista näkökulmista sekä tutkia enemmän palveluinnovaatioita, sosiaalisia innovaatioita, kestäväää ja kehittyvien markkinoiden ja talouksien innovaatio toimintaa. Bilbaossa esiteltiin esim. vain 12 tutkimusta nettiympäristön hyödyntämisestä innovaatioprosessin eri vaiheissa.

Palvelualat vastaavat esim. Euroopassa jo nyt melkein 70 % taloudellisesta toiminnasta. Palveluissa ei kuitenkaan sijoiteta paljon tutkimus- ja kehitystoimintaan, ainakaan perinteisillä mittareilla mitaten. Sen sijaan asiakaslähtöisyys on palvelualan elinehto ja avainlähtökohta. Palvelualojen innovaatioita käsiteltiin kuitenkin vain 12 Bilbaossa esitellyssä tutkimuksessa.

Aluekehityksen liittyvään innovaatio toimintaan käsitteli 11 tutkimusta, joista kolme esitteli Baskimaan innovaatio toimintaa eri näkökulmista. Mukana oli selvityksiä mm. alueella jo puolen vuosisataa jatkuneesta, papin aloittamasta, osuuskuntamuotoisesta kolmannen sektorin yritystoiminnasta. Se on sitemmin laajentunut paikallisesta kansainväliseksi Mondragon-

yhtiöksi, johon kuuluu nyt 256 yksikköä. Toimialat käsittävät niin teollista ja ruokatuotantoa ja tuotteiden jakelua, vakuutus- ja kustannustoimintaa, yliopiston, ammattikoulutusta kuin oman pankinkin. Konsernin liikevaihto on yli 15 milj.euroa ja työntekijöitä n. 93 000, joista 84 % Espanjassa.

Maailman nousevien talousalueiden aktiivisuus ja merkitys kasvaa koko ajan. Nousevia talousalueita kuten Brasiliaa, Kiinaa, Venäjää ja Afrikkaa käsitteli 11 Bilbaossa esiteltyä tutkimusta. Loput konferenssissa esitellyistä tutkimuksista käsittelivät innovaatiostrategioita ja innovaatiojohtamista. Keksintötoimintaan ja patentointiin liittyi vain 3 tutkimusta, lisensiointiin 1 ja tavaramerkkeihin samoin yksi.

Konferenssin loppupanelissa (kuva yllä) tuotiin esille tarve kehittää jatkossa myös innovaatiojohtamista nykyistä kevyemmäksi, tekemällä innovaatioihin liittyviä asioita nykyistä paremmin ja luovemmin. On varauduttava siihen, että jossain vaiheessa tulevaisuudessa nykyiset innovaatio toiminnan menetelmät, toimijat, toimintamallit, rahoitustavat, tutkimusmuodot jne. eivät enää vastaa niihin kohdistuvia tarpeita ja haasteita.

Baskimaa vaurainta Espanjaa

Ranskankin puolelle jatkuvan Baskimaan vehreä maisema näyttää suomalaissilmiin kotoisalta metsineen, metsäteollisuusyrityksineen ja teillä liikkuvine puukuljetuksineen. Maiseman vuoristoisuus lisää sen viehättävyyttä. Lisäksi alueella näkee kaivannaistoimintaa, satamia

rannikolla, turistikohteita, maaseudun eläimiä ja viljelyksiä sekä asutuskeskuksia laaksoissa. Espanjan puoleinen Baskimaa on Espanjan vaurainta seutua. Nyt siellä oli meneillään paljon julkisia investointeja, sillä tie-, tietulli- ja talonrakennustyömaita näkyi tämän tästä.

Bilbao on ennestään tunnettu harmaana satama- ja teollisuuspaikkana. Viime vuosikymmeninä niin Baskimaa kuin Bilbaokin ovat kokeneet rakennemuutoksen. Esimerkiksi metalliteollisuus loppui 1990-luvun alun lamaan ja Bilbaon konferenssikeskuksen seiniä päällystävätkin sen jälkimainingeissa hyödynnetyt, paikallisen tehtaan valmistamat viimeiset, suuret kuparilevyt.

Aiemmin harmaan kaupungin ulkoasua on kaunistettu puistoilla, taideteoksilla (ks. viereinen kuva) ja uusilla rakennuksilla sekä asumismukavuutta lisätty mm. rakentamalla metro.

Tänään Bilbaossa ja sen jokivartta pitkin aina rannikolle ulottuvissa esi-kaupungeissa asuu n. miljoona asukasta. Alueella on kuljetus- ja huolintatoimintaa, tavaraterminaaleja ja vilkas satama. Bilbao on merkittävä pankkitoiminnankin keskus, jossa toimii myös pörssi. Heinäkuun eurooppa-laisessa pankkien stressitestissä ongelmaksi todettuja espanjalais-pankkeja ei toimi Bilbaossa.

Seuraavat ISPIM-tapaamiset Kanadassa ja Saksassa

Seuraava ISPIM-konferenssi pidetään vuoden päästä Saksassa, Hampurissa 12.-15. kesäkuuta 2011. Sen teema on kestävä innovaatio, innovaatiojohtamisen haasteet (Sustainability in Innovation: Innovation Management Challenges). Tilaisuutta isännöi TUHH, The Technical University of Hamburg (Harburg).

Järjestöllä on myös toinen vuotuinen tapaaminen, innovaatioseminaarium, joka pidetään Quebecin kaupungissa, Kanadassa 12.-15.12.2010. Siellä teemana on innovaatiojohtaminen, käsitteistä todellisuuteen (Managing the Art of Innovation: Turning Concepts into Reality). Tapahtuman paikallinen yhteistyökumppani kansallinen optiikkainsituutti, INO, The National Optics Institute of Canada.

Lisätietoa tapahtumista löytyy järjestön kotisivulta www.ispim.org.